

Možno práve takto vyzeral poklad
V Lányiho hute ho ukryla Sklenená pani.

Furman'ské preteky
V dobšinskom žrebcine im prialo aj počasie.

Turičné sviatky
Sú v Dobšinej tradičným banickým podujatím.

Novodobí Turci
Ukázali aj tanečnice, dobšinské záujemkyne sa mohli pridať.

Poklad Sklenenej pani a Spišský Jeruzalem

Živá krížová cesta
Insceovali ju ochotníci v réžii Petra Gombitu. FOTO: MATÚŠ NÁROŽNÝ

Krížová cesta
Priamo na mieste zastavení ju popísal hlavný archivár Spišského biskupstva Vladimír Olejník (uprostred).

Golgota
Kaplnka sv. Kríža na Sivej Brade.

Dve kľúčové podujatia programu Terra Incognita - Krajina nespoznaná sa uskutočnili 16. - 19. mája. Zámerom programu Terra Incognita, ktorým sa KSK pripája k projektu EHMK, je pripraviť návštevníkom, ale aj obyvateľom Košického kraja, ponuku zážitkov v celom regióne. Dať im možnosti na spoznávanie, objavovanie a zážitky. V roku 2013 sa na gotickej, vínnej a železnej ceste uskutočnili 13 kľúčových podujatí. V ich dramaturgii sú tri základné línie: tradície, príbehy viažuce sa k miestu konania a komunitné aktivity.

Poklad Sklenenej pani hľadali deti i dospelí v Dobšinej. Podľa povesti v októbrovú noc 1584 Dobšínú prepadli a vyplenili Turci. Zabili pritom aj krčmárku, ktorá chcela zachrániť svoj majetok a zakopať ho na mieste zvanom Lányiho huta. Odtvtedy, keď je Dobšíná v nebezpečenstve, duch krčmárky sa zjavuje ako Sklenená pani. Na historickom obraze na mestskom úrade je zobrazená ako priesvitná pani zahalená závojom zo skla. Vpád Turkov pripomenula skupina historického šermu SARUS a odvážlivci si mohli vyskúšať nielen turecké zajatie, ale aj starodávnu voľbu richtára podľa najvyššej váhy. Vystúpili domáce folklórne súbory Gemer a Gemerčatá, Čarovné ostrohy a orchestra Viliama Diďáša, zahrali Helenine oči. Priaznivejšie počasie sprevádzalo sobotňajšie furman'ské preteky v dobšinskom žrebcine. S celodenným programom tam zavítalo aj rozprávkové kráľovstvo Tašíkovo. V centre mesta si na Turičnú nedeľu baníci pripomenuli slávnú históriu gemerského regiónu.

Spišský Jeruzalem v Spišskej Kapitule a jej blízkom okolí ponúkol podujatia, ktoré pripomenuli miesto a udalosti viažuce sa k posledným dňom Spasiteľa pred ukrižovaním. V bohatom kultúrno-duchovnom programe účinkovali kolektívy i jednotlivci, umelci rôznych žánrov, ale aj amatéri a samotní návštevníci. Počas šty-

roch dní sa v Spišskom Podhradí, v Spišskej Kapitule, na Pažici, uskutočnili podujatia s náboženskou tematikou Veľkonočného Trojdnia v podobe kultúrneho projektu. V programe boli spev, hudba, divadlo, film, výstavy, interaktívne podujatia, tvorivé dielne, meditácie, ale aj živá krížová cesta v réžii Petra Gombitu pred katedrálou Sv. Martina i priamo na Pažici a Sivej brade. Jedinečné predstavenie Krížová cesta ponúkol svetoznámy mím Milan Sládek, Štátna filharmonia Košice a Peter Mikuláš uviedli Dvořákovu Biblickú pieseň. V podaní PULS-u videli diváci predstavenie Kolíska a kríž, v záverečnom ekumenickom koncerte TE DEUM vystúpili spevácke zbory bohoslovcov. Každý deň boli pripravené terénne exkurzie, prehliadka národných prírodných a kultúrnych pamiatok a travertínových kôp v okolí Spišského Podhradí. Záujemcov oslovil odborný výklad hlavného archivára Spišského biskupstva Vladimíra Olejníka pri jednotlivých kaplnkách a zastaveniach.

Na príprave a realizácii programu spolupracovali Košický a Prešovský samosprávny kraj a ich kultúrne inštitúcie, Podobná biskupstvo, Mesto Spišské Podhradie a množstvo ďalších partnerov.

V lokalite zvanej Pažica odborníci objavili unikátnu koncepciu teritória, ktoré pripomína staroveký Jeruzalem. Objav potvrdili historici a archeológovia - kaplnky a ďalšie stavby tvoria symbolický Jeruzalem, takmer v mierke jedna k jednej. Veriacim v časech, keď boli púte do Svätej zeme kvôli vojne s Turkami problematické, mali umožniť čo najvernejšie prežiť krížovú cestu. O jej výstavbu sa zaslúžili jezuiti, ktorí svoj zámer vybudovať kópiu „Calvario Jerusalemu“ realizovali pravdepodobne v rokoch 1666 - 1675. Podobná symbolická krajina sa nikde inde na Slovensku nenachádza.

Najbližšie podujatia z kalendára Terra Incognita budú v júni. V sobotu 22. júna vo Vinnom Jánske ohne nad Šíravou a 27. - 30. júna Dni Moldavy a večery kráľov v Moldave nad Bodvou.

Kukúčatá a Snežienka s Cenou poroty

Rožňavské Divadlo Actores 22. mája opäť ožilo festivalom Most úsmevov. Desiaty ročník festivalu dramatickej tvorivosti klientov domovov sociálnych služieb už prekročil hranice kraja a získal celoslovenský charakter. V tomto ročníku sa na ňom zúčastnilo 17 súborov, desať z nich z Košického kraja, štyri z Banskobystrického, dva zo Žilinského a jeden z Prešovského kraja.

Most úsmevov chce ukázať, že ľudia s ťažkým zdravotným postihnutím majú možnosti, schopnosti, talent, tvorivosť a iniciatívu. Zároveň chce upozorniť na prácu zamestnancov v týchto zariadeniach. Hlavným organizátorom podujatia je Košický samosprávny kraj, spoluorganizátormi Kultúrne centrum KSK a dva rožňavské domovy sociálnych služieb - JASANIMA a SUBSIDIUM.

Desiaty ročník Mostu úsmevov bol po rokoch opäť súťažný. Odborná porota, ktorej predsedom bol riaditeľ Bábkového divadla v Košiciach Pavol Hrehor-

čák, udelila dve Ceny poroty - divadelnému súboru Kukúčatá z DSS Lúč v Šemši za inscenáciu rozprávky Mrázik a súboru Snežienka z DSS Domov pod Tatrami v Batizovciach za Červenú Čiapku. Divácka porota, ktorej členmi boli rožňavskí študenti, udelila Cenu divákov domovému divadelnému súboru Jasanima z rovnomeného domova sociálnych služieb.

„Predstavenia znova priniesli na scénu rozmanitosť štýlov i dejov. Účinkujúci tancovali spoločenské tance, hrali rozprávky, ale tiež oživilí staré ľudové tradície, ukázali život i osudy obyvateľov domovov a scénickým tancom vyrozprávali rôzne príbehy,“ hovorí Soňa Kostrábová z Kultúrneho centra KSK. „Náš cieľ je stále ten istý - budovanie sebadôvery a sebavedomia klientov prostredníctvom divadla. Arteterapia a muzikoterapia má v zariadeniach sociálnych služieb svoje výrazné miesto, divadlo im dáva zmysel a cieľ. Tí, čo roky účinkujú v divadelných súboroch, formujú sa ako osobnosti. Vystupovanie na verejnosti im už nerobí problémy.“

Divadlo pomáha
Aj ľudia s ťažkým postihnutím majú talent a chcú ho ukázať na verejnosti.

Špičkoví odborníci o doprave

Budúcnosť dopravy v meste Košice a v Košickom kraji bude hlavnou témou odbornej konferencie s medzinárodnou účasťou, ktorú 25. - 26. júna pripravuje Košický samosprávny kraj v spolupráci s Agentúrou na podporu regionálneho rozvoja a s podporou Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, Magistrátom mesta Košice, Žilinskou univerzitou v Žiline a Technickou univerzitou Košice.

„Na základe analýzy doterajšieho vývoja a rozvojových tendencií mesta a regiónu chceme naznačiť nové strategické zámery rozvoja dopravy so zreteľom na aplikáciu prvkov trvalo udržateľného dopravného systému, integráciu a humanizáciu dopravy či rozvoj cestovného ruchu. Za posledných desať rokov v našom regióne nebola konferencia podobne širokého rozsahu, kto-

rá by priniesla taký komplexný pohľad na problematiku dopravy,“ hovorí vedúci odboru dopravy KSK Ladislav Olexa. Očakáva, že v Košiciach sa stretnú špičkoví odborníci z oblasti dopravy, ktorí jasne naznačia perspektívy reálneho vývoja.

Konferencia bude zameraná na aktuálny stav dopravy a dopravnej infraštruktúry vo východoslovenskom regióne a meste Košice i na perspektívy jej rozvoja v nadväznosti na európsky dopravný systém. Chce definovať problémy na úseku dopravy a cestovného ruchu v meste Košice a príslušnom regióne a načrtnúť ich riešenie. Cieľom je aj príprava programov o spolupráci organizácií v doprave v meste a regióne, kooperácia mesta, regiónu a štátu pri realizácii projektov obnovy a rozvoja dopravy a dopravnej infraštruktúry. Účastníci konferencie budú rokovať v sekciiach dopravnej infraštruktúry, koľajovej dopravy, cestnej dopravy, integrovaných dopravných systémov a ostatných druhov dopravy a cestovného ruchu.

Prípravila: Zuzana Bobriková
Foto: JUDY, VEJA, ARCHÍV, KSK